

De Aanvaardingsplicht voor Elektrische en Elektronische apparatuur. Wat zijn de implicaties voor de automatensector?

Wat betekent aanvaardingsplicht?

Het begrip Aanvaardingsplicht van Elektrische en Elektronische Apparatuur is de laatste jaren een vaak gebruikt begrip dat ook wel beter gekend is als WEEE (*Waste of Electrical and Electronic Equipment*). Maar wat betekent dit nu eigenlijk?

Heel summier kan men zeggen dat *aanvaardingsplicht* inhoudt dat een producent (bv. van automaten) zijn elektrisch of elektronisch product dient terug te nemen wanneer deze wordt afgedankt. Naast het gewoon terugnemen van zijn apparatuur staat de producent ook in voor het verwerken en recycleren ervan volgens welbepaalde wettelijke normen.

Het principe van AEEA is reeds geruime tijd ingeburgerd in België. Ons land heeft in Europa nl. een belangrijke voortrekkersrol gespeeld op vlak van het invoeren van de producentenverantwoordelijkheid voor de terugname van de elektrische en elektronische apparatuur die op de markt wordt gebracht.

De toepasselijke Gewestelijke wetgeving resulteerde ondermeer in de beslissing in 2001 van de producenten en invoerders om Recupel op te richten. Dit organisme staat in om op een collectieve wijze te voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Het is echter belangrijk op te merken dat dit systeem tot voor kort enkel betrekking had op consumentenapparatuur.

De Europese regelgeving

Ongeveer op hetzelfde moment van de inwerkingtreding van de Gewestelijke wetgeving werd op Europees niveau een voorstel door de Commissie ingediend om het principe van de aanvaardingsplicht voor EEA in te voeren in *alle* lidstaten. Deze Richtlijn werd gefinaliseerd begin 2003 waarna de lidstaten dit dienden om te zetten in hun eigen nationale wetgeving. Normaal gezien had deze Richtlijn ervoor moeten zorgen dat elk land zijn eigen systeem van aanvaardingsplicht had tegen 13 augustus 2005.

De Richtlijn heeft betrekking op 10 productcategorieën waaronder automaten:

- (1)** Grote huishoudelijke apparaten;
- (2)** Kleine huishoudelijke apparaten;
- (3)** IT- en telecommunicatieapparatuur;
- (4)** Consumentenapparatuur;
- (5)** Verlichtingsapparatuur;
- (6)** Elektrisch en elektronisch gereedschap (uitgezonderd grote, niet-verplaatsbare industriële installaties);
- (7)** Speelgoed, apparatuur voor sport en ontspanning;
- (8)** Medische hulpmiddelen (met uitzondering van alle geïmplanteerde en geïnfecteerde producten);
- (9)** Meet- en controle-instrumenten en
- (10) Automaten**

De basisprincipes van deze Europese wetgeving zijn niet nieuw: producentenverantwoordelijkheid, aanvaardingsplicht, milieuvriendelijke verwerking, financiële verantwoordelijkheid en rapporteringsplicht. Echter, de omzetting in nationale wetgeving was vaak zo problematisch dat de werkelijke inwerkingtreding meerdere malen werd uitgesteld. Zo zal het systeem in het Verenigd Koninkrijk maar pas in werking treden vanaf 1 januari 2007!

Deze Richtlijn diende ook omgezet te worden op Gewestelijk niveau in België wat maakte dat bepaalde zaken aangepast diende te worden.

Samen met de Richtlijn AEEA, dient een Richtlijn omgezet te worden die het gebruik van bepaalde gevaarlijke substanties in elektrische en elektronische producten beperkt. Het gaat hier om lood, kwik, cadmium, zeswaardig chroom, polybroombifenylen (PBB's) of polybroomdifenylethers (PBDE's).

Aanvaardingsplicht in de praktijk

Zoals reeds aangehaald houdt de aanvaardingsplicht in dat een producent zijn product dient terug te nemen wanneer deze wordt afgedankt. Bovendien is de producent tevens verantwoordelijk voor de milieuvriendelijke verwerking van dit product. Specifieke eisen zijn opgesteld in de wetgeving voor verwerking en hergebruik van deze apparatuur. De producent dient ook te rapporteren naar de overheid toe m.b.t. de hoeveelheid op de markt gebrachte en afgedankte apparatuur.

Een belangrijk onderscheid wordt gemaakt, zowel in de Richtlijn als in de nationale wetgeving, tussen de B2C en B2B stroom. Dit onderscheid heeft zijn belang voor de praktische uitwerking van de aanvaardingsplicht bv met betrekking tot de financiering van de huishoudelijke stromen.

Een uitermate belangrijk aspect van de aanvaardingsplicht is de mogelijkheid voor de producenten om aan deze plicht te voldoen ofwel via een collectief systeem ofwel op individuele wijze. Daar deze mogelijkheid in de wet is ingeschreven houdt dit impliciet in dat een bedrijf dient uit te maken wat de beste manier is om aan de wettelijk voorgeschreven aanvaardingsplicht te voldoen.

Het beste voorbeeld van een collectief systeem is Recupel. Zoals reeds aangehaald had dit systeem tot voor kort enkel betrekking op consumentenapparatuur. Door de invoering van de Europese wetgeving zal Recupel echter haar structuur aanpassen om ook professionele apparatuur te kunnen behandelen.

De Milieubeleidsovereenkomst

De oorspronkelijke Gewestelijke wetgeving voor aanvaardingsplicht heeft haar praktische uitvoering gekregen via een zogenaamde Milieubeleidsovereenkomst (MBO). Deze MBO regelt enkel de aanvaardingsplicht op een collectieve wijze. Indien een bedrijf beslist individueel te voldoen aan de aanvaardingsplicht, dient het de wettelijke regeling na te leven zoals die in de Gewestelijke wetgeving staat.

Aangezien de Gewestelijke regelgeving werd aangepast in het kader van de Europese wetgeving diende de MBO ook gewijzigd te worden. Overheid en industrie hebben geruime tijd rond de tafel gezeten om uiteindelijk tot een overeenkomst te komen. De nieuwe MBO, die voor alle productcategorieën geldt zal echter in werking treden begin januari 2007.

GDA beschouwt de aanvaardingsplicht als één van de prioriteiten voor haar leden. Het belang hiervan is niet te onderschatten. We werken ook nauw samen met Recupel om ervoor te zorgen dat onze leden aan de wettelijke verplichtingen voldoen.

Hans Craen
GDA – Groepering voor de distributie door automaten
gda@kelleneurope.com